

שם הטופס: חוות דעת מקצועית במסגרת כוונה להתקשר עם ספק יחיד/ספק חוץ

מספר הוראה: 7.8.2

פרק ראשי: התקשרויות זרה/ישות

מספר טופס: ס. 7.8.2.1

פרק משני: פטור ממכרז

משרד:	הבינוי והשיכון
יחידה מזמינה:	סיוע בדיוור
תאריך:	23.05.2019

אל: ועדת המכרזים

הדיון: חוות דעת מקצועית במסגרת כוונה להתקשר עם ספק יחיד/ ספק חוץ

הבקשה מסתמכת על תקנה 3(29) / 3(31) (סמן את התקנה המתאימה) לתקנות חובת מכרזים ועל הוראות תכ"ם מס' 7.8.1 ו-7.8.2.

תיאור מהות ההתקשרות (רקע ופירוט התכונות של הטובין/השירות/העבודה)
<p><u>בדיקת היתכנות שימוש באג"ח חברתי לצורך ייעול ושיפור תכניות הסיוע בדיוור לזכאים.</u></p> <p>איגרת חוב חברתית הינה כלי פיננסי-חברתי חדשני אשר מאפשר לממשלות, לגופים ציבוריים ולמקבלי החלטות לבחון פרקטיקות המיושמות בעולם בהצלחה (Best Practices) וליישם בהצלחה בקונטקסט הישראלי. בנוסף, הוא מאפשר לממשלה ולמקבלי החלטות לבחון ולפתח פרקטיקות חדשניות ללא נטילת סיכון - המועבר כולו למשקיעים. בכך נעשה שימוש יעיל יותר של כספי משלם המיסים. הממשלה מקבלת לידיה את כלל המידע אודות הפעלת התכנית ומידת הצלחתה בנוסף להמלצות ליישום עתידי נרחב כך שבמידה ונרשמת הצלחה הממשלה תוכל ליישם את הפרקטיקות האפקטיביות בקנה מידה לאומי.</p> <p>מנגנון האג"ח פועל באופן שלפיו במידה והפעילות שתבוצע, אשר ממומנת מכספי משקיעים אשר רכשו את איגרת החוב החברתית, תהיה אפקטיבית, הנהנים מהחיסכון הכלכלי ו/או השגת יעדים אסטרטגיים מדידים אשר הוגדרו (במקרה זה מדינת ישראל) הנוצרים כתוצאה מאפקטיביות הפעילות ישלמו סכום מסוים (סכום קבוע מראש אשר לרוב מייצג חלק מהחיסכון הכלכלי) ובכך יממנו את החזר ההון שגויס באמצעות אגרת החוב החברתית, בתוספת תשואה למשקיע.</p>

שם הטופס: חוות דעת מקצועית במסגרת כוונה להתקשר עם ספק יחיד/ספק חוץ

מספר הוראה: 7.8.2	פרק ראשי: התקשורת והלישות
מספר טופס: ס 7.8.2.1	פרק משני: פטור ממכרז

אג"ח חברתי הינו המכשיר הפיננסי היחיד שקושר באופן חד-חד ערכי בין ביצועים חברתיים לתשואה פיננסית.

איגרות חוב אלו מבטיחות לארגונים חברתיים בישראל תזרים מזומנים מראש, וכן מעודדות אותם לאמץ תכנית מדידה ואופן פעולה **מכוון תוצאות**. בנוסף, המגזר הציבורי נהנה מהאפשרות לבחון תכניות פיילוט ואו להרחיב תכניות שפעלו בקנה מידה קטן לקנה מידה ארצי תוך הסטת הסיכון התפעולי ממשלמי המיסים למשקיעים חברתיים. תהליך זה יוצר חדשנות במגזר החברתי הישראלי, ובפעם הראשונה, מאפשר למשקיעים חברתיים להתאים את החזר השקעתם הפיננסית לביצוע החברתי.

עד היום הונפקו כ-132 אגרות חוב מסוג זה בישראל, בריטניה, אוסטרליה, ארה"ב, הולנד ומדינות רבות נוספות במגוון תחומים לרבות: שיקום אסירים, נוער בסיכון, רווחה, חסרי בית, אימוץ, חינוך, בריאות וכו'. בישראל הושקו עד היום 3 אג"ח חברתיות בתחומים של: צמצום נשירה מהשכלה גבוהה, מניעת סכרת סוג 2 והגברת לימודי 4-5 יח"ל מתמטיקה בכלל התיכונים בעיר רהט. פרויקטים רבים נוספים נמצאים בשלבי פיתוח שונים: צמצום בדידות קשישים, הוצאת משפחות מעוני, צמצום העוני בקרב משפחות חד הוריות, שיקום נשים ממעגל הזנות, גילוי מוקדם של סרטן המעי הגס, מניעת השמנת ילדים ועוד.

ראשית עיצוב כל אג"ח חברתית הוא בתהליך של **מחקר היתכנות**, שקובע האם הסוגיה החברתית שעל הפרק מתאימה לטיפול במסגרת אג"ח. לאחר ביצוע הליך מחקר ההיתכנות, בכדי להביא את העסקה למימוש, יש לבצע תהליך פיתוח (משא ומתן מול כל הגופים, עריכת חוזים, גיוס משקיעים ועוד).

ביצוע מחקר ההיתכנות מאפשר את העמקת ההבנה אודות הסוגיה החברתית ומאפייניה, המשמעותיות הכלכליות שלה עבור בעלי העניין השונים, האופן המיטיבי למדידת הצלחת התכנית והתוכנית הנדרשת על מנת לקדם פתרון ישים באמצעות אג"ח חברתית. עם זאת, ייתכן כי מחקר ההיתכנות יצביע על כך שהתוכנית הנדרשת אינה מתאימה להפעלה באמצעות איגרת חוב חברתית (למשל: המלצה על שינוי מדיניות וצעדי חקיקה).

היות ומדובר בפרויקט השקעתי במהותו בו האחריות לתוצאות הפרויקט ראוי שתהיה גבוה ביותר, הארגון אשר מבצע את מחקר ההיתכנות ופיתוח הפרויקט הוא גם הגוף אשר יגייס את ההון הנדרש ויהיה אחראי על מערך ההסכמים וניהול האג"ח החברתית שתקום. בכך נוצרת זהות אינטרסים בין שלב פיתוח הפרויקט לבין שלב הפעלת הפרויקט.

תכנית עבודה למחקר ההיתכנות:

רקע

כחלק מתוכנית אסטרטגית לשינוי תפיסת ההתערבות החברתית, החליטה קרן רשימי להרחיב את כלי ההתערבות שברשותה ולהכיל סל מוצרים חברתיים מתחום תעשיית ההשקעות החברתיות. בהמשך למהלך זה, נוצר חיבור בין קרן רשימי ו-Social Finance Israel במטרה להביא את יכולות שני הארגונים לכדי עשייה חברתית משמעותית על בסיס מודלים מעולם ההשקעות החברתיות.

כחלק מהשותפות האסטרטגית, החליטה קרן רשימי להעמיד לרשות Social Finance Israel, קרן

שם הטופס: חוות דעת מקצועית במסגרת כוונה להתקשר עם ספק יחיד/פסק חוץ

מספר הוראת: 7.8.2

פרק ראשי: התקשרויות זריזות

מספר טופס: ט 7.8.2.1

פרק משני: פקוד ממכרז

ייעודית, על-סך 1,000,000 ש"ח, לבדיקות היתכנות להפעלת איגרות חוב חברתיות. הוחלט כי הנושאים החברתיים שיבחרו לבדיקות היתכנות יבחרו במשותף על-ידי ועדה שתורכב מנציגים משני הארגונים. בחירתה הראשונה של הועדה הייתה לבצע בדיקת היתכנות לאג"ח חברתי שמטרתו חילוץ נשים חד הוריות ובעלות ילדים, הזכאיות לקצבת מזונות מהביטוח הלאומי, ממעגל העוני. בעקבות בדיקת ההיתכנות ושיתוף הפעולה שנרקם מול הגורמים הממשלתיים, הפרויקט עבר לשלב פיתוח אג"ח חברתי בהיקף של כ-25 מיליון ש"ח, מול משרד האוצר והמוסד לביטוח לאומי. כעת, לאחר סיום בדיקת ההיתכנות הראשונה, ישנו רצון הדדי לבחירת נושא שני לבדיקת היתכנות עבור הקרן. הצעה זו מתמקדת בהוצאה ממעגל העוני של אוכלוסיית זכאי סיוע בשכר דירה.

התופעה החברתית

תופעת העוני הינה תופעה חברתית רב ממדית, אשר משפיעה באופן רחב ומשמעותי על יחידים, משפחות וקהילות. המשפחות חוות קשיים רבים בכל היבטי החיים, החל מצרכים בסיסיים, דרך חינוך ובריאות ועד השתלבות בשוק התעסוקה.

דיוור מהווה את ההוצאה הגדולה ביותר של משקי בית בישראל. יתר על כן, אחוז ההוצאה על דיוור מסך ההוצאה לתצרוכת בקרב משקי בית מהעשירון התחתון המתגוררים בשכירות, מגיע לכ-60% מהכנסת הנטו של משק הבית. לפיכך, סיוע בשכר דירה, מהווה מקור משמעותי מתוך סל התמיכות שניתנות עבור משקי בית המצויים מתחת לקו העוני.

הכלים בהן מסייעת המדינה לנזקקים בתחום הדיוור הינם מערך הדיוור הציבורי וסיוע בשכר דירה בשוק החופשי. אולם בשנים האחרונות, ממגוון סיבות, הצטמצם השימוש בדיוור בציבורי בישראל, זאת לצד גידול משמעותי בהוצאה הממשלתית עבור סיוע בשכר דירה (גרף 1). תקציב הסיוע בשכר דירה בשנת 2017 עמד על קרוב ל-1.6 מיליארד ש"ח שחולקו לכ-160,000 משקי בית, ובכך כ-6 אחוזים ממשקי הבית בישראל קיבלו את הסיוע ממשלתי בשכר דירה, שنع בין 1470-340 ש"ח לחודש[†]. חשוב להדגיש כי הסיוע ניתן עבור משקי בית בעלי הכנסות נמוכות ושאינן בעלותם דירה. גובה הסיוע משתנה מאוד ותלוי בפרמטרים רבים, ובעיקרם עומד קריטריון הזכאות.

בדיקת ההיתכנות לפיתוח אג"ח חברתי שמטרתו צמצום העוני בקרב זכאי סיוע בשכר דירה, עתידה לבחון פיתוח אג"ח חברתית שתגייס הון ממשקיעים חברתיים למטרת מימון ארגונים חברתיים הפועלים לספק מענה לסוגיה החברתית בתחום העוני. במידה והפעילות החברתית מצליחה הרי שיווצר תסכון בהוצאות עתידיות לגופים ממשלתיים, חיסכון זה מכומת וחלק ממנו מוחזר למשקיעים.

ההזדמנות

לאחרונה פנו גורמים באגף החשב הכללי במשרד האוצר ל-SFI מתוך כוונה לבצע בדיקת היתכנות לפיתוח אג"ח חברתי בנושא צמצום העוני בקרב זכאי סיוע בשכר דירה במתווה של מיזם משותף. פנייה זו מהווה

[†] http://www.cbs.gov.il/publications18/1690/pdf/t01_11.pdf

[†] http://taubcenter.org.il/wp-content/files_mf/h2014housing1.pdf

שם הטופס: חוות דעת מקצועית במסגרת כוונה להתקשר עם ספק יחיד/ספק חוץ

מספר הוראה: 7.8.2	פרק ראשי: התקשרויות זרבישות
מספר טופס: ט. 7.8.2.1	פרק משני: פטור ממכרז

קרקע מוצקה לביצוע בדיקת ההיתכנות, שכן הצלחת בדיקת ההתערבות מבוססת, בין היתר, על שיתוף הפעולה מצד הגורמים הממשלתיים השונים.

האם קיים בנושא זה מכרז מרכזי של החשב הכללי או גורם ממשלתי מוסמך אחר? כן לא
 סוג ההתקשרות: (סמן X במקום המתאים)

טובין שירותים ביצוע עבודה

שם הספק:	מימון פיננסי חברתי ישראל בע"מ (חל"צ)
מספר הספק (ח.פ.ח.צ.ע.מ/מספר עמותה)	ח.פ. 514916618
ספק זה הנו:	☒ ספק יחיד ☐ ספק חוץ
אומדן / שווי ההתקשרות (לא מע"מ):	195,000 (אין מע"מ מדובר על חל"צ)
תקופת ההתקשרות:	01/06/2019 – 01/06/2020 או סיום הבדיקה (המוקדם ביניהם)

נימוקים כי הספק הוא ספק יחיד או כי הטובין הם טובי חוץ (במקרה הצורך ניתן לצרף עמודים נוספים וכל מסמך רלוונטי נוסף)

1. האמצעים שבהם נערכו בדיקות לאיתור ספקים נוספים והכנת חוות דעת כולל פירוט מקורות מידע ופעולות שננקטו (לדוגמה חיפוש באינטרנט, התכתבות עם ספקים, פגישה או שיחה עם ספקים וכדומה).
2. ממצאי הבדיקה (אם ישנם ספקים נוספים בתחום ההתקשרות, יש לפרט את הסיבות לאי התאמתם לביצוע ההתקשרות עימם ואת הסיבות להיות הספק שלגביו נכתבה חוות הדעת ספק יחיד/ספק חוץ).

חברת מימון פיננסי חברתי ישראל (SFI) הינה חברה ייחודית ברשת המקצועית (SFGN (social finance) global network ארגון מקצועי משולב של מתווכים פיננסיים ייחודיים באנגליה, ארה"ב, הודו, הולנד ישראל ועוד מדינות באירופה.

שם הטופס: חוות דעת מקצועית במסגרת כוונה להתקשר עם ספק יחיד/ספק חוץ

מספר הוצאה: 7.8.2	פרק ראשי: התקשרויות וכישות
מספר טופס: ט. 7.8.2.1	פרק משני: פטור ממכרז

החברה פיתחה מתודולוגיה מקצועית ייחודית לשם פיתוח והפעלת אג"ח חברתית לרבות יכולת מחקר, מיפוי, ועיבוד מידע, יכולת פיתוח בעולם התוכן של הסוגיה החברתית, יכולת בניית מודלים פיננסיים ייחודיים, היכרות עם עולם המשקיעים ויכולת לגייס הון.

SFI הינו הארגון היחיד בישראל ובין המעטים בעולם המחזיקים כיום בידע המקצועי וברמת המומחיות הנדרשת המאפשרת מענה לכלל המרכיבים הנסקרים לעיל המהווים תנאי הכרחי לפיתוח והפעלה של אג"ח חברתיות. SFI הינו הארגון היחיד בישראל עם הניסיון הרלבנטי לביצוע מחקר ההיתכנות והקמת האג"ח החברתית בנושא הנדון אשר צפויה לשפר את השירותים הניתן היום לאוכלוסיית היעד הנבחרת, את האפקטיביות שלהם וכן לייצר חיסכון כלכלי לממשלה תוך הזרמה ואיגום משאבים חיצוניים לתחום.

3. נימוקים והערות נוספות.

אין

חוות דעתי זו ניתנת מתוקף היותי הסמכות המקצועית לנושא זה.

בכבוד רב,
רוני סקן
סמנכ"ל בכיר אכלוס